

PÉNZÜGYI HÍRLEVÉL

III. évfolyam/2. szám
Megjelenik negyedévente

TARTALOMJEGYZÉK

I. Agrár- és vidékfejlesztési támogatások _____	3
II. Nemzeti támogatások _____	5
III. EU-társfinanszírozással működő támogatások _____	7
IV. Közvetlen uniós támogatások _____	9
V. Kiegészítő táblák _____	10
VI. A mezőgazdaság hitelállománya _____	12
VII. Kamattámogatott agrárhitelek _____	14
VIII. Lízing cégek mezőgazdasági kihelyezései _____	16
IX. Egyes ágazatok vállalati hitelállományának fedezettsége _____	19

Készítette:

Merkel Krisztina
merkel.krisztina@aki.gov.hu

Tóth Kristóf
toth.kristof@aki.gov.hu
Pénzügypolitikai Osztály

Kiadó:

Agrárgazdasági Kutató Intézet

Főigazgató:
Udovecz Gábor

H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (06 1) 476-3083
Fax: (06 1) 217-0984
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu

I. AGRÁR- ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI TÁMOGATÁSOK

Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások módosított előirányzata 2010 első félévének végén **534,8 milliárd** forint volt (*1. táblázat*).

Az első féléves kifizetések időarányosnak mondhatók. Azonban a kifizetések összege közel 143 milliárd forinttal mérséklődött az előző év azonos

időszakához képest. Ennek okai a 2009. évi előrehozott SAPS, a tavalyi kivételesen nagy összegű cukor szerkezet-átalakítási támogatásokban, valamint az erősen redukált top-up kifizetésekből kerekednek. A kifizetések visszaesése legkevésbé a társfinanszírozott támogatások (ÚMVP) esetében érzékelhető (*1. ábra*).

1. táblázat

Agrár- és vidékfejlesztési támogatások előirányzatai 2010.06.30.-án

Jogcím	Eredeti	Módosított	Kiadási	Felhasználás %
Költségvetésen kívüli tételek	276.723	276.723	48.730	17,6
Közvetlen termelői támogatások (+elkülönített cukor és zöldség)	234.958	234.958	38.554	16,4
Agrárpiaci támogatások	41.765	41.765	10.177	24,4
Költségvetésben megjelenő összegek	186.252	258.028	130.038	50,4
Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program	0	0	0	
Új Magyarország Vidékfejlesztési Program	129.158	187.678	82.462	43,9
I. tengely: A mezőgazdaság és erdészeti ágazat versenyképességének javítása	44.099	78.668	40.698	51,7
II. tengely: A környezet és a vidék fejlesztése	41.550	61.871	32.969	53,3
III. tengely: Az életminőség javítása a vidéki területeken és a diverzifikáció ösztönzése	31.211	32.496	4.222	13,0
IV. tengely: Leader intézkedések	6.798	7.183	420	5,9
V. tengely: Technikai segítségnyújtás	5.500	7.460	4.152	55,7
Halászati Operatív Program	2.040	4.387	464	10,6
Nemzeti Diverzifikációs Program			2.617	
Egyéb uniós támogatást kiegészítő támogatások	3.350	3.288	1.039	31,6
Nemzeti támogatások	51.704	62.989	43.456	69,3
Agrártámogatások mindösszesen	462.975	534.751	178.768	33,4

Forrás: FVM, MVH adatok alapján saját szerkesztés

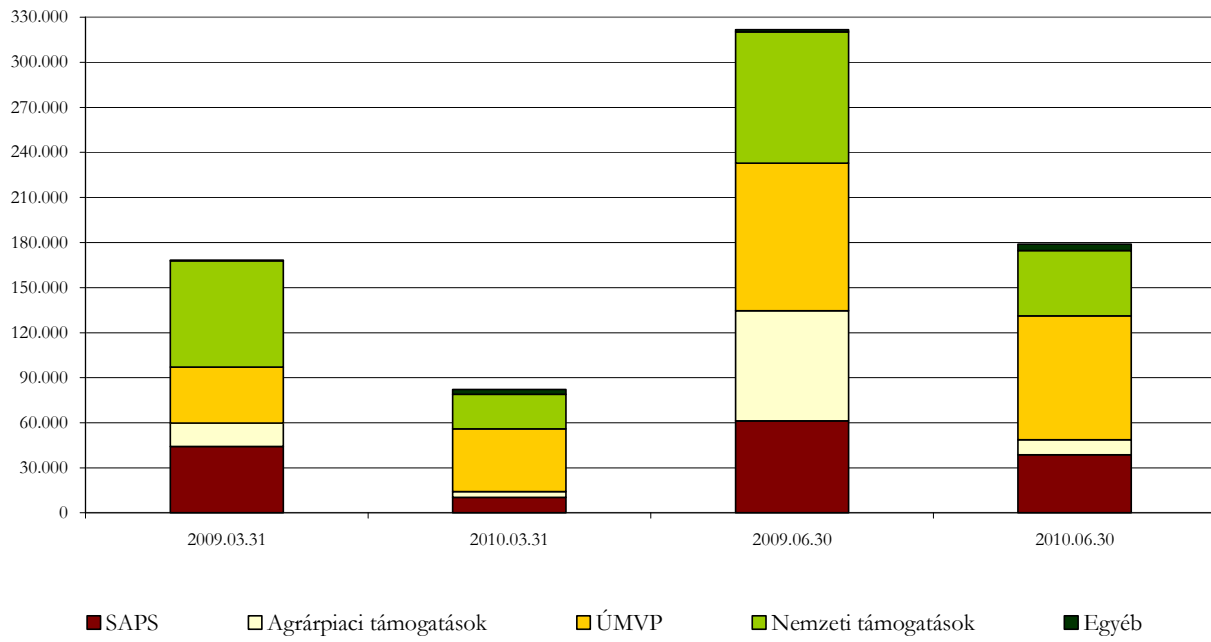
2. táblázat

Agrár- és vidékfejlesztési támogatások források szerinti teljesülése

Forrás	2010.03.31			2010.06.30		
	összesen	összesenből		összesen	összesenből	
		EU-s	nemzeti		EU-s	nemzeti
Nemzeti támogatások	23.662	–	23.662	43.456	–	43.456
EU társfinanszírozású támogatások	44.400	33.568	10.832	86.581	64.373	22.208
Közvetlen EU kifizetések	14.141	14.141	–	48.730	48.730	–
Összesen	82.204	47.709	34.495	178.768	113.104	65.665

Forrás: FVM, MVH adatok alapján saját szerkesztés

Agrártámogatások főbb jogcímeinek kiadásai
(mFt)

II. NEMZETI TÁMOGATÁSOK

A jogcímcsoport együttes módosított előirányzata **62.989 millió forint**, teljesülése az alábbiak szerint alakult (**3. táblázat, 2-4 ábra**):

- A jogcímcsoport két jelentős tétele a *top-up* támogatások valamint a *nemzeti agrár-károrenyhítés*.
  - A top-up támogatások 81%-a kifizetésre került.
  - A folyamatosan magas euró árfolyam miatt jelentős, majd 6 milliárd forintos
- *árfolyamvesztéséget* könyvelhetett el a tárca, amely folyamat mindaddig fennáll, amíg az euró 270 Ft alá nem esik.
  - Jelentősebb kifizetést képeznek még az *erdészettel* összefüggő kiadások, melyeknek a módosított kiadási előirányzata összesen 2.654 millió forint.
  - A nemzeti támogatások teljesülése a legtöbb jogcím esetében messze az időarányosnak mondható 50% felett alakult.

3. táblázat

Nemzeti támogatások előirányzatai 2010.06.30.-án

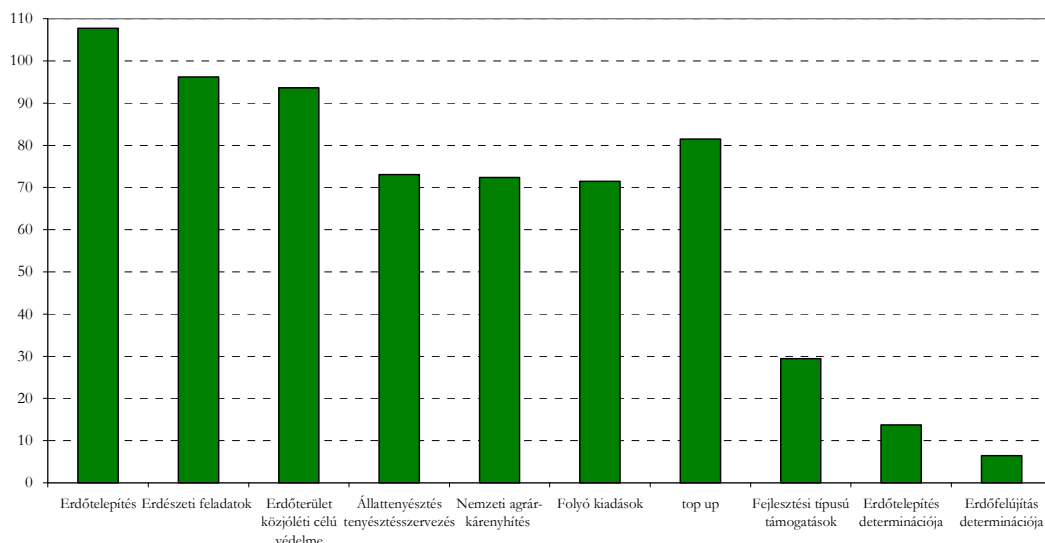
(mFt)

Jogcímek	Eredeti	Módosított	Kiadási
Erdészeti feladatok (erdőfelújítás determinációja)	0	548	528
Erdőtelepítés, erdőszerk. átalakítás, fásítás (determináció)	0	662	713
Erdőfelújítás determinációja (2010-től)	450	450	29
Erdőtelepítés determinációja (2010-től)	450	522	72
Fenntartható erdőgazdálkodás támogatása (2010-től)	400	400	0
Erdőterület közjóléti célú védelme, bővítési feladatai	0	72	67
Termőföld védelem támogatása (nincs új jogszabály)	0	0	0
Allattenyésztés tenyésztésszervezési feladatok	750	750	548
Vadgazdálkodás támogatása	10	0	0
Fejlesztési típusú támogatások	350	413	122
Folyó kiadások és jövedelemtámogatások	42.794	43.269	30.924
<i>ebből top up</i>	<i>24.500</i>	<i>24.500</i>	<i>19.966</i>
Nemzeti agrár-károrenyhítés	4.000	7.228	4.132
Állat- és növénykártalanítás	500	501	408
Árfolyamkockázat és EU által nem térített kiadások	2.000	8.173	5.914
Összesen	51.704	62.989	43.456

Forrás: FVM, MVH adatok alapján saját szerkesztés

2. ábra

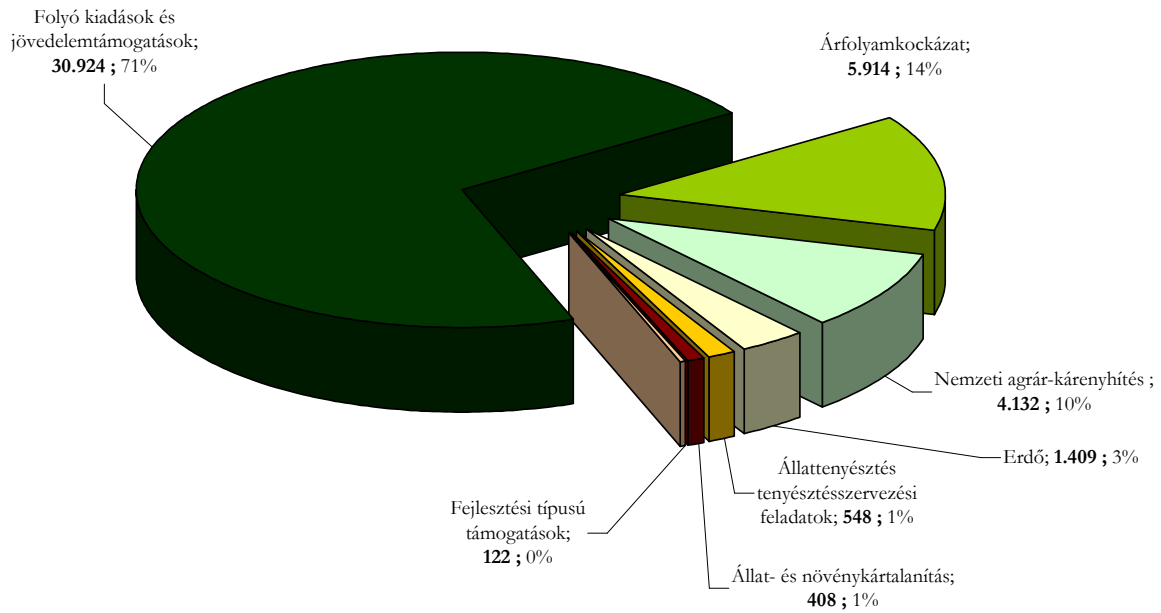
Nemzeti támogatások teljesülése a módosított előirányzat százalékában 2010.06.30.-án (%)

Forrás: Saját szerkesztés

3. ábra

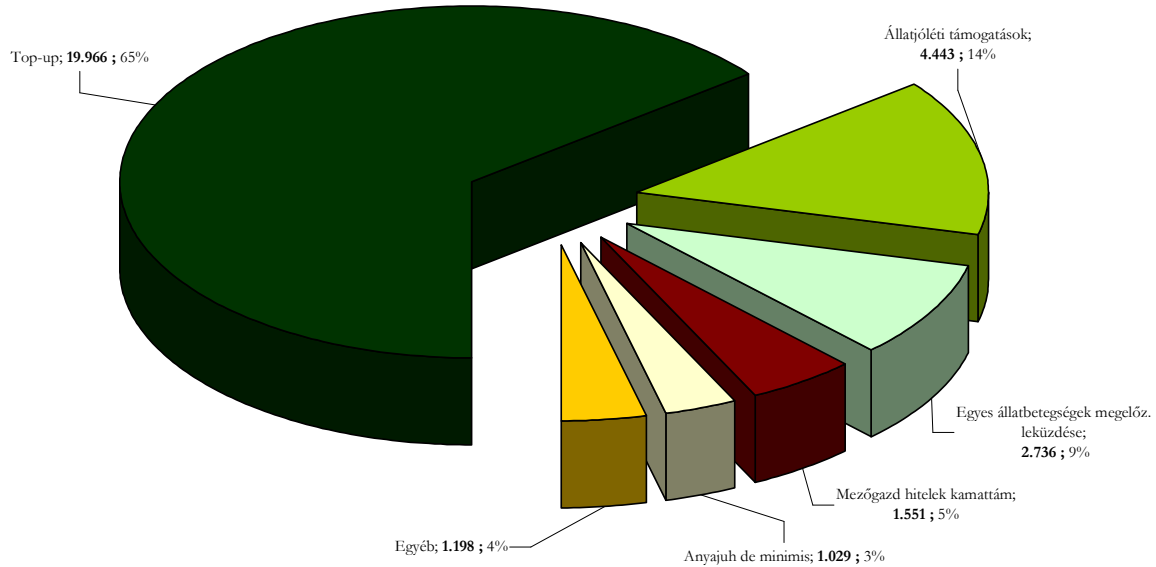
Nemzeti támogatások kifizetések alakulása 2010.06.30-án
(mFt; %)

Forrás: Saját szerkesztés

4. ábra

Folyó kiadások és jövedelemtámogatások jogcím jelentősebb kiadási tételei
2010.06.30-án
(mFt; %)

Forrás: Saját szerkesztés

III. EU-TÁRSFINANSZÍROZÁSSAL MŰKÖDŐ TÁMOGATÁSOK

Jelentősebb változások az alábbi jogcímeknél tapasztalhatók (4-5. táblázat, 5-6. ábra):

1. Nemzeti Vidékfejlesztési Terv, Új Magyarország Vidékfejlesztési Program

- **NVT** programjai 2008. évben lezárultak, 2010-ben már csak a korábbi évek kötelezettségvállalásainak kifizetése történik az EMVA támogatási keret terhére. A determinációkra 2010.06.30-ig 29 milliárd forintot fizettek ki.
- **ÚMVP** EMVA-ból 2010.06.30-ig az alábbi három jogcímre fizették ki a legtöbb támogatást:
Agrárkörnyezetgazdálkodás: 23,5 milliárd forint;
Önálló, építéssel nem járó gépek, technológiai berendezések beszerzése: 16,7

milliárd forint;
Állattartó telepek korszerűsítése: 11,7 milliárd forint.

Ez a három jogcím a második negyedéves utalások 63%-át tette ki. (A támogatásokról részletesebben a www.aki.gov.hu címen az Adatok/Információk (Pénzügyi információk) menüpont alatt tájékozódhat).

- **Halászati Operatív Program** támogatási jogcím keretéből 2007 óta mindösszesen 464 millió forint kifizetése történt meg, ebből majd 400 millió forint az akvakultúra jogcímen.

2. Egyéb, uniós támogatásokat kiegészítő nemzeti támogatások

E jogcímcsoport alatti támogatások nagyrészt a közvetlen uniós piaci támogatások kiegészítő nemzeti támogatásai.

4. táblázat

EU társfinanszírozott támogatások előirányzatainak alakulása 2010.06.30-án

Jogcím	Eredeti	Módosított	Kiadási
Méhészeti Nemzeti Program	480	498	112
Igyál tejet program	400	527	277
Iskolagyümölcs program	260	560	97
Egyes speciális szövetkezesek támogatása	910	1.202	450
Egyes állatbetegségek ellenőrzése, felszámolása	500	500	98
I. tengely Versenyképesség javító intézkedések	44.099	78.668	40.699
II. tengely Környezetvédelmi intézkedések	41.550	61.871	32.969
III. tengely Vidékfejlesztési intézkedések	31.211	32.496	4.223
IV. tengely Leader	6.798	7.183	421
ÚMVP TS	5.500	7.460	4.154
HOP	2.040	4.387	464
NDP			2.617
Összesen	133.748	195.353	86.581

Forrás: FVM, MVH adatok alapján saját szerkesztés

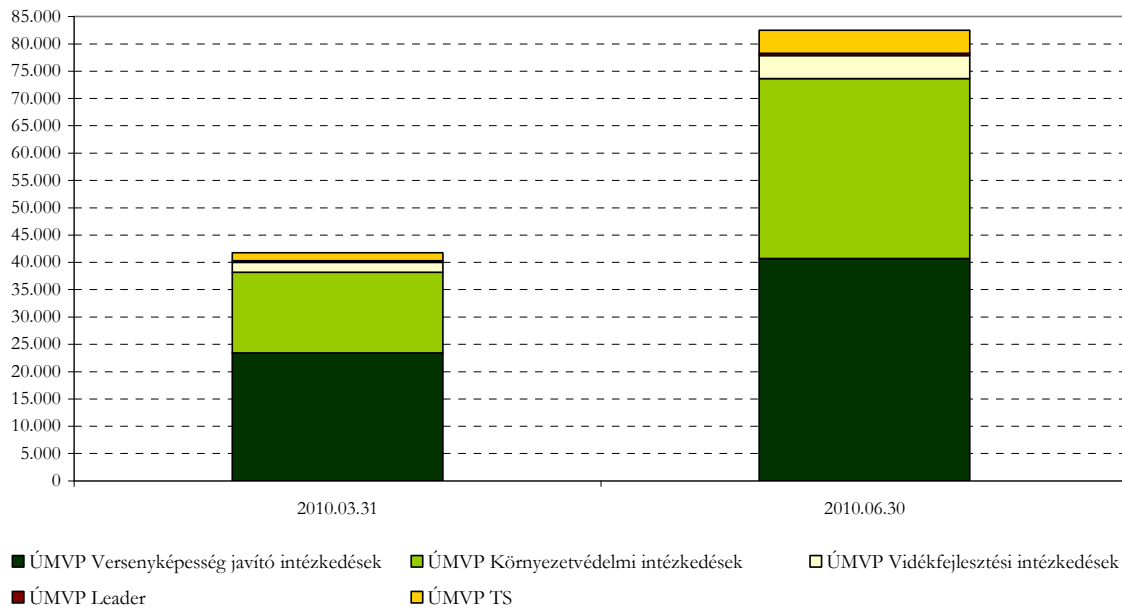
5. táblázat

A Nemzeti Vidékfejlesztési terv determinációját képező jogcímek

Jogcím	2007	2008	2009	2010	Összesen
Az EU környezetvédelmi, állattóléti előírásainak való megfelelés	0,0	0,0	219,7	4,7	224,4
Termelői csoportok támogatása	945,0	2.355,0	1.762,0	23,9	5.085,9
Szerkezetátalakítás alatt álló félig önálló gazdaságok támogatása	0,0	90,0	28,4	1,3	119,7
Agrár-környezetgazdálkodás	0,0	31.363,0	31.360,9	23.517,9	86.241,8
Mezőgazdasági területek erdősítése	0,0	4.134,0	1.813,0	5.670,6	11.617,6
Kedvezőtlen adottságú területek	2,6	187,0	101,9	32,6	324,1
Összesen	947,6	38.129,0	35.285,9	29.251,0	103.613,5

Forrás: FVM, MVH adatok alapján saját szerkesztés

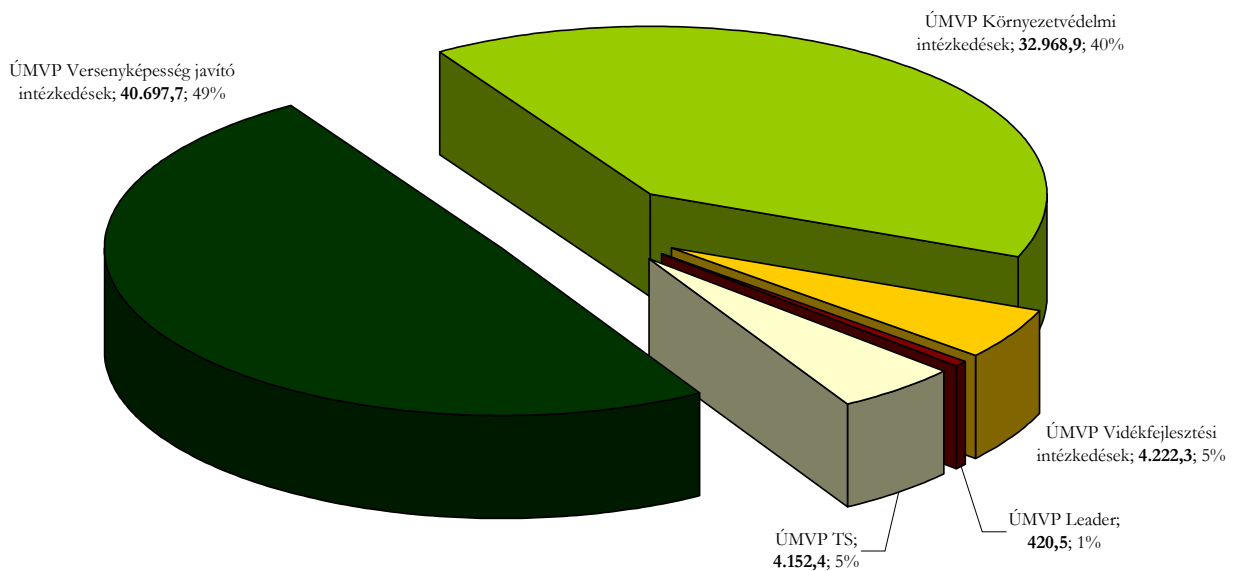
ÚMVP kifizetések
(mFt)

Forrás: Saját szerkesztés

6. ábra

ÚMVP kifizetések tengelyenként 2010.06.30-án
(mFt)

Forrás: Saját szerkesztés

IV. KÖZVETLEN UNIÓS TÁMOGATÁSOK

Az EU által közvetlenül folyósított támogatások 2010. évi előirányzata 276.723 millió forint, melynek első féléves teljesülése az alábbiak szerint alakult (6. táblázat, 7. ábra).

- A **Piaci támogatások** első féléves kiadása 10,2 millárd forint volt.

- A **SAPS éves keretéből az elkülönített cukor támogatással** együtt kifizetett támogatások összege 38,5 milliárd forint, az előirányzat 24,4%-a. (SAPS támogatás a tárgyévet követő év június 30-ig fizethető ki, tárgyévi kifizetések december 1. követően indulnak.)

6. táblázat

Közvetlen EU kifizetések

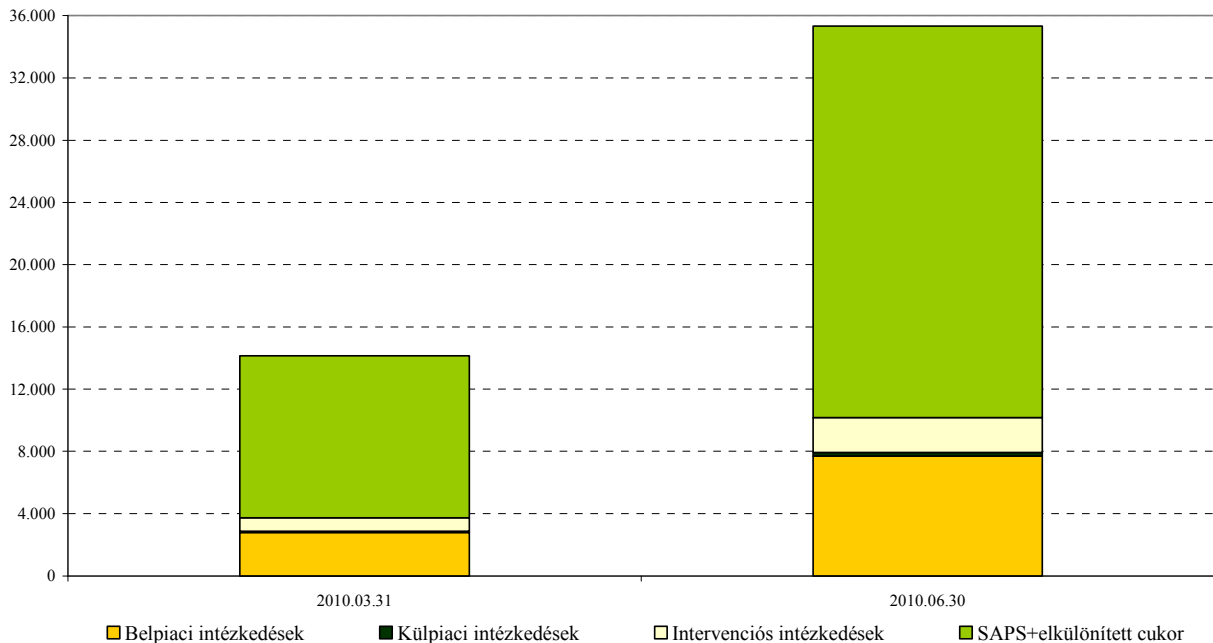
(mFt)

Jogcím	Eredeti előirányzat	2010.03.31	2010.06.30
Piaci támogatások	41.765	3.744	10.176
Belpiaci intézkedések	37.465	2.785	7.701
Külpiaci intézkedések	1.500	86	235
Intervenciós intézkedések	2.800	874	2.240
SAPS+elkülönített cukor	234.958	10.397	38.554
Közvetlen EU kifizetések összesen	276.723	14.141	48.730

Forrás: MVH, FVM adatok alapján saját szerkesztés

7. ábra

Közvetlen kifizetések jogcímei (mFt)

V. KIEGÉSZÍTŐ TÁBLÁK

Ebben a fejezetben a korábbi részekben található táblázatok kiegészítő és/vagy más szemléletű bon-tásait kívánjuk bemutatni. További táblázatok találhatóak még az www.aki.gov.hu címen az **Ada-tok/Információk (Pénzügyi információk)** menüpont alatt tekinthető meg.

7. táblázat

Intervenciós intézkedések

(mFt)

Jogcímek	2010.03.31	2010.06.30
Felvásárlás összesen:	4.726,2	11.292,9
Gabonaintervenció - Felvásárlás	4.726,2	11.292,9
Rizsintervenció - Felvásárlás	0,0	0,0
Sovány tejpor intervenció - Felvásárlás	0,0	0,0
Vajintervenció - Felvásárlás	0,0	0,0
Marhahúsintervenció - Felvásárlás	0,0	0,0
Sertésintervenció - Felvásárlás	0,0	0,0
Cukor intervenció - felvásárlás	0,0	0,0
Alkohol intervenció - felvásárlás	0,0	0,0
Felvásárlás ÁFA (25%)	0,0	0,0
Intervenciós költségek összesen:	845,2	2.098,3
Tárolási díjak	821,7	2.033,9
Laborvizsgálati díjak	23,6	64,3
Rizsintervenció - Tárolás		
Rizsintervenció - Laborvizsgálati díj		
Raktárellenőrzési díj		
Élelmiszersegély adminisztrációs és szállítási díjak	28,6	142,0
Költségek ÁFA (25%)		
Magántárolás összesen:	0,0	0,0
Magántárolás támogatása - Gabona		
Magántárolás támogatása - Rizs		
Magántárolás támogatása - Sovány tejpor		
Magántárolás támogatása - Vaj és tejszín		
Magántárolás támogatása - Marhahús		
Magántárolás támogatása - Sertés	0,0	0,0
Magántárolás- bor, szőlőmust	0,0	0,0
Magántárolás támogatása - Juh-kecske		
Készletértékesítés összesen:	80,9	80,9
Gabonaintervenció - Készletértékesítés	80,9	80,9
Rizsintervenció - Készletértékesítés		
Sovány tejpor intervenció - Készletértékesítés		
Vajintervenció - Készletértékesítés		
Marhahúsintervenció - Készletértékesítés		
Sertésintervenció - Készletértékesítés		
Cukor intervenció - Készletértékesítés	0,0	0,0
Alkohol intervenció - Készletértékesítés	0,0	0,0
Készletértékesítés ÁFA (25%)		
Intervenciós készletből származó vaj, koncentrált vaj és tejszín felhasználásá-nak támogatása		
Intervenció - készletértékesítés legrászorulóbb személyek számára		
Intervenció összesen:	5.652,3	13.472,0
Aktuális intervenciós készlet	2010.03.31	2010.06.30
gabona (tonna)	786.617	893.300
cukor (tonna)	0	0
alkohol (hl)	55.056	54.966

Forrás: MVH, FVM adatok alapján saját szerkesztés

8. táblázat

SAPS, Top-up támogatások tárgyévi teljesülése részletesen

(mFt)

Jogcím	2010.03.31	2010.06.30
Területalapú támogatás	10.178,0	25.149,9
Elkülönített cukor	34,3	10.883,7
Elkülönített zöldség	154,1	1.228,0
<i>Területalapú támogatásból kapcsolódó energianövény támogatás</i>		254,8
<i>Szárított takarmány kvóákkal szabályozott támogatás</i>	30,3	72,6
<i>Feldolgozóipari célú málna- és földieper támogatás</i>	0,1	2,9
<i>Egyedi tejsiaci támogatás</i>		961,9
Top-up	9.918,8	19.697,2
GOFR területalapú támogatás	152,6	193,7
Burley dohány kiegészítő-termeléstől elválasztott	1,4	172,8
Virginia dohány kiegészítő-termeléstől elválasztott	0,5	596,6
Hüvelyesek kiegészítő-termeléstől elválasztott	1,0	1,6
Rizs kiegészítő-termeléstől elválasztott	0,0	32,7
Anyajuh támogatás	1.589,7	1.594,1
Anyajuhtartás kiegészítő támogatás – termeléstől elválasztott	369,5	393,9
Anyatehén támogatás	18,0	3.283,1
Anyatehén támogatás - termeléstől elválasztott	1.641,4	1.737,1
Húsmarhatartás támogatás – termeléstől elválasztott	4.657,8	4.774,2
Szarvasmarha tartás extenzifikációs támogatása	0,0	0,0
Szarvasmarha tartás extenzifikációs támogatása - elválasztott	1.354,8	1.449,4
Nemzeti tejtámogatás	132,2	150,4
Burley dohány -termeléshez kötött		1.288,7
Virginia dohány -termeléshez kötött		3.769,1
Héjas - termeléshez kötött		91,3
Rizs - termeléshez kötött		194,3
Szántóföldi - termeléshez kötött		-25,8
Összesen	20.315,5	58.251,0

Forrás: MVH, FVM adatok alapján saját szerkesztés

9. táblázat

**Méhészeti Nemzeti Program, Igyál Tejet Program, TЭСZ-BЭСZ, Állatbetegségek és zoonózis felszámolása
program összesen
(EU+nemzeti forrás)**

(mFt)

Jogcímek	Nemzeti forrás	EU-s forrás	2010.06.30
Magyar Méhészeti Nemzeti Program	112,5	112,5	225,0
Iskolatej program	276,3	107,2	393,4
Iskolagyümölcs program	96,2	166,8	263,0
Egyes speciális szövetkezesek támogatása	449,5	1.934,9	2.384,4
Egyes állatbetegségek ellenőrzése, felszámolása	96,5	142,9	239,4
Uniós programok ÁFA fedezete	101,8		101,8
Összesen	1.132,8	2.464,2	3.607,0

Forrás: MVH, FVM adatok alapján saját szerkesztés

VI. A MEZŐGAZDASÁG HITELÁLLOMÁNYA

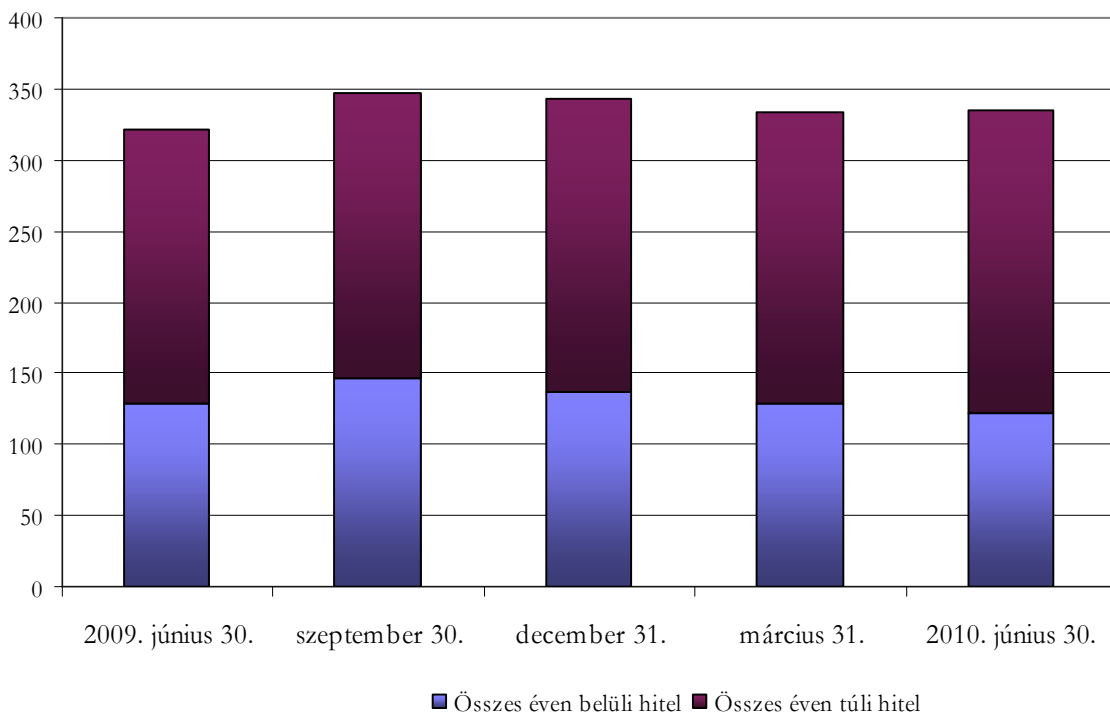
- A nemzet összes társas vállalkozásainak hitelállományából a mezőgazdaság társas vállalkozásainak részesedése 2010 második negyedévében 4,3% volt, ez nagyobb, mint a 2009-es átlag (4,2%), de az előző negyedévnél 0,1%-kal kisebb.
- 2010 júniusára az előző negyedévhez képest a csökkenő deviza alapú kihelyezések ellenére a mezőgazdaság hitelállományában a magasabb árfolyam folytán bővülő devizahitel állomány következtében kismértékű (1,2 milliárd forintos) növekedés tapasztalható.
- Lejárat szerint minden negyedévre az éven túli hitelek dominanciája volt jellemző, de 2009 második félévétől arányuk 60% alá csökkent. (8. ábra).
- A mezőgazdaság hiteleinek – az elmúlt öt negyedév átlagában – 22,2%-a volt deviza alapú (9. ábra). 2009 júniusában 24%-os volt a devizahitelek részesedése, majd folyamatosan mérséklődött 2010. március végéig 20%-ra, majd az árfolyam növekedése folytán 2 százalékponttal

megemelkedett 2010 második negyedévének végére. A nemzetgazdaságra jellemző érték azonban ennél jóval magasabb. (ez átlagosan 57,8% volt az elmúlt egy éves periódusban).

- A 2009-es év nehézségei hatására a kereskedelmi bankok hitelezési hajlandósága csökkent. A hitelezésben felértékelődött a bizalom szerepe, emiatt a mezőgazdaság szereplői nagyobb mértékben fordultak az őket személyesebben ismerő szövetkezeti hitelintézetek felé. A mezőgazdaság hitelállományának 2009 év második negyedévében csak 14,03%-át biztosították szövetkezeti hitelintézetek, 2010 második negyedévének végére ez az érték pedig már meghaladta a 15,5%-ot (10. ábra). Az innen igényelt hitelek sajátossága, hogy 90%-ban Ft alapúak, lejáratát tekintve pedig döntő többségében éven túliak.
- 2010 első negyedév értékéhez viszonyítva az ágazat hitelállományának nagysága a devizaárfolyam változása miatt 2010 második negyedévében 1,3%-kal nőtt.

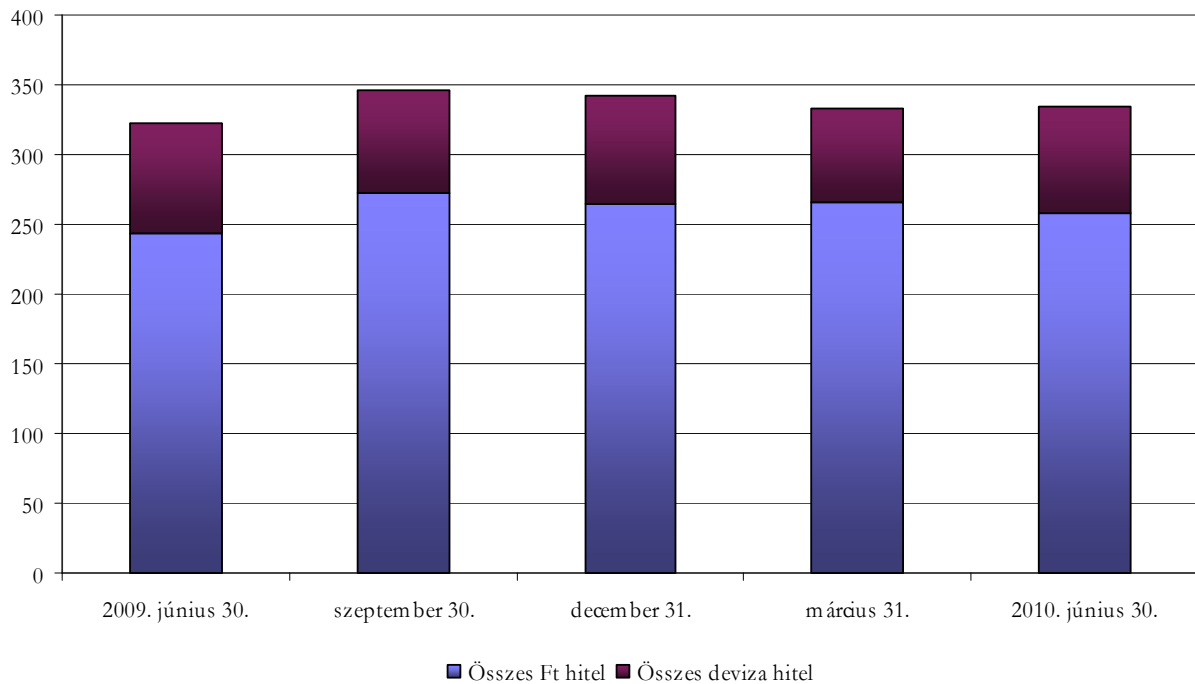
8. ábra

A mezőgazdaság társas vállalkozásainak teljes hitelállománya és lejárat szerinti megoszlása és alakulása 2010 második negyedévét megelőző egy évben (mrd Ft)

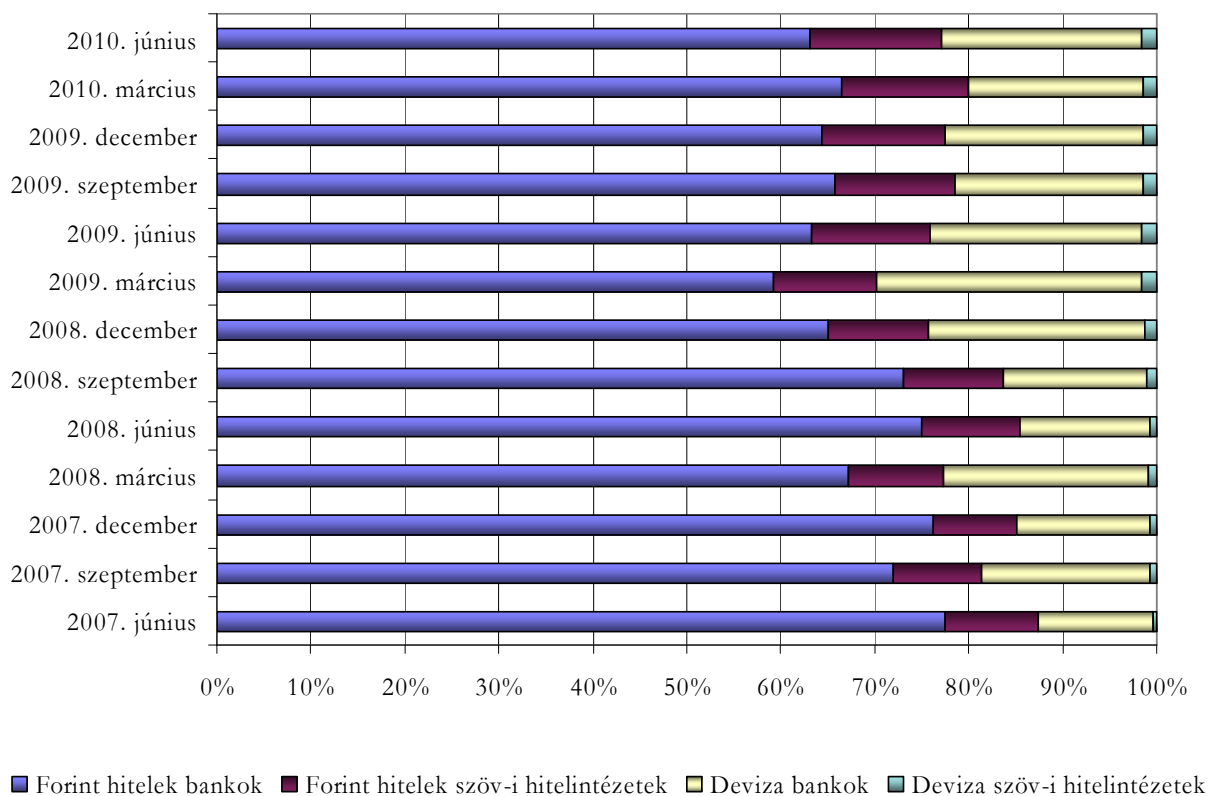
Forrás: MNB alapján

A mezőgazdaság társas vállalkozásainak hitelállományának forrás szerinti megoszlása és alakulása 2010 második negyedévét megelőző egy évben (mrd Ft)

Forrás: MNB alapján

A mezőgazdaság társas vállalkozásainak hitelállományának forrás és a hitel nyújtója szerinti megoszlása és alakulása 2009-ben és 2010 első negyedévében (mrd Ft)

Forrás: MNB alapján

VII. KAMATTÁMOGATOTT AGRÁRHITELEK

- Kamattámogatott hitelek nyújtására EU csatlakozásunk óta csak korlátozott lehetőségünk van. A jelenleg kint lévő ilyen jellegű hitelállomány szinte teljes egészében 2004 előttről megmaradt kötelezettségvállalásokból ered.
- Az ágazat kamattámogatott hitelállománya az előző két év hasonló időszakához képest jelentősen csökkent, a 2008. júniusi érték harmadára (**10. táblázat**).
- A legjelentősebb hitelösszeg éveken keresztül az **Európa Hitel** jogcíméhez kapcsolódott (6/2004. (I. 22.) FVM r), de jelenleg a konstrukció jellegéből adódóan értéke alacsony szintre csökkent. Így ma a legjelentősebb összeg a 317/2001. (XII.29.) Korm. r. – **Családi gazdálkodók**– jogcímhez kapcsolódik, ez adta 2010 júniusában a teljes állomány 30,4%-át, ami alacsonyabb, mint a márciusi (36,8%-os) érték.

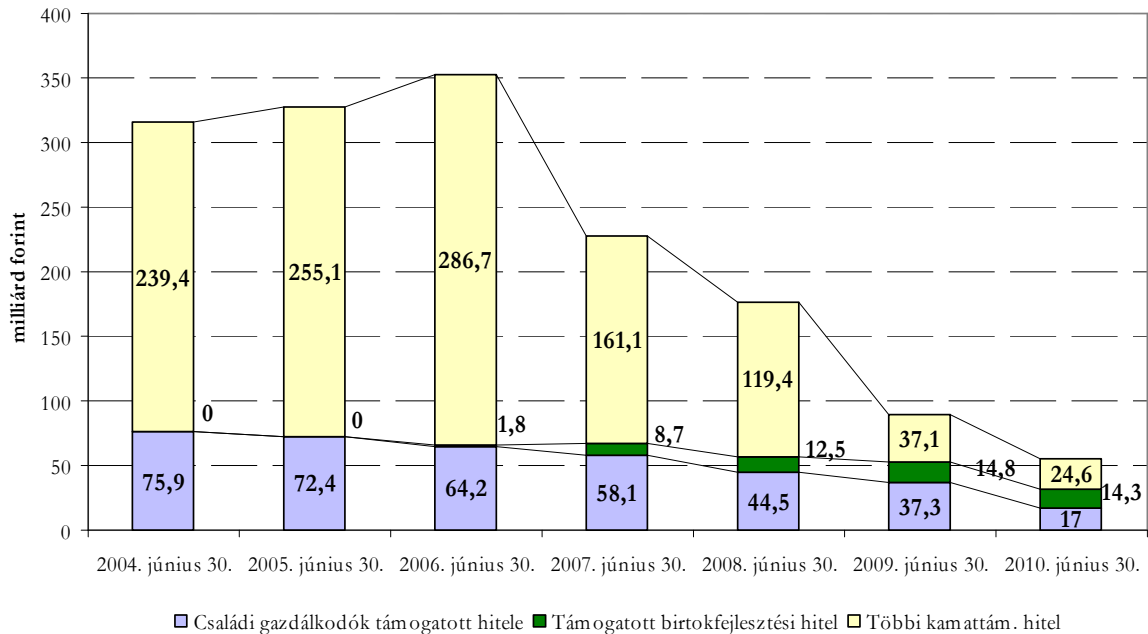
10. táblázat

Kamattámogatott és a Magyar Fejlesztési Bank (MFB) által nyújtott agrárhitelek állományának alakulása

Megnevezés	Fennálló hitelállomány (milliárd Ft)		
	2008. június 30.	2009. június 30.	2010. június 30.
Kamattámogatásban részesült hitelek			
Éven túli forgóeszköz hitel	16,5	5,2	2,2
Éven túli beruházási hitel	4,8	2,7	1,4
30/2000. (III.10.) Korm. r. - Gazdahitel	2,2	1,2	0,5
57/2001. (IX.21) FVM r. - éven túli hitel	0,1	0,1	0,1
317/2001. (XII.29.) Korm. r. - Családi gazdálkodók	44,5	37,3	17,0
3/2003. (I.24.) FVM r. 271.§ - magángazd. birtokfejl.	2,5	2,0	1,8
25/2004. (III.3.) FVM r. 269-/A-G.§ - birtokfejlesztés	12,5	14,8	14,3
84/2003. (VII.22.) FVM r. - aszály	17,9	12,8	9,6
6/2004. (I.22.) FVM r. - Európa hitel	71,6	9,7	6,1
107/2004. (V.22.) FVM r. - Hajdú-Bét, Parmalat	0,3	0,1	*
66/2007 (VII.26.) FVM r. - fagykár	2,3	2,3	2,0
135/2007. (XI.14.) FVM r. - aszály	0,5	0,6	0,5
114/2008. (IX.5.) FVM r. beruh. és lízing kamattámogatás	*	0,4	0,4
ÖSSZESEN	175,7	89,2	55,9

Forrás: FVM Agrárszabályozási Főosztály (*=a hitelek állománya nem éri el a 0,1 milliárd Ft-ot)

Az agrárgazdaság kamattámogatott hitelállományának második negyedéves alakulása (2004-2010)

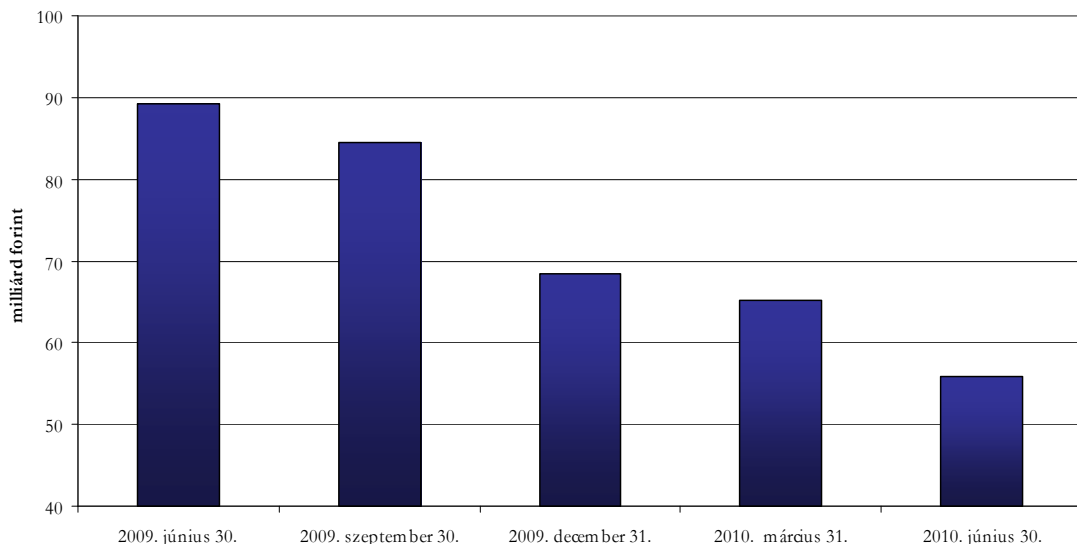

Forrás: FVM Agrárszabályozási Főosztály, 2005-ben várt elérhetővé a 6/2004. (I.22.) FVM rendelet alapján az ún. Európa hitel, ez magyarázza a hirtelen megugrást 2005-ben

- 2006 óta jellemző a kamattámogatott hitelállomány folyamatos mérséklődése (**11. ábra**). Amíg 2008 második negyedévében az állomány 176,4 milliárd forint, 2010 második negyedévében már csak 55,9 milliárd forint volt. Az elmúlt két negyedév során lezajlott csökkenés mértéke 68,3%-os.
- A két legjelentősebb tétel, a Családi gazdálkodók támogatás (317/2001. (XII.29.) Korm. r.) és a 25/2004. (III.3.) FVM r. 269-/A-G.§ - birtokfejlesztés jogcím volt 2009 és 2010 második negyedéve közötti periódusban. Együttes értékük a teljes hitelállomány több mint 50%-át fedte le.

12. ábra

Az agrárgazdaság kamattámogatott hitelállományának alakulása 2009 és 2010 második negyedéve között

Forrás: FVM Agrárszabályozási Főosztály

VIII. LÍZING CÉGEK MEZŐGAZDASÁGI KIHELYEZÉSEI

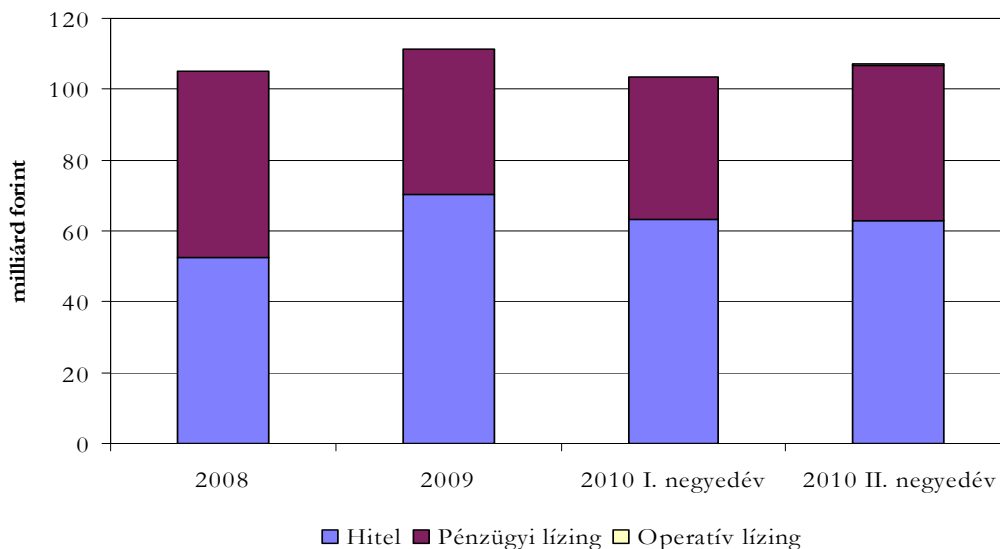
- 2010 második negyedévében képest a teljes lízingpiaci szegmensben (13,5%-os) visszaesés ment végbe 2009 első félévéhez képest.
- A mezőgazdasági új és használt gépek lízing cégek által finanszírozott állományában, – amely magában foglalja az egyéni és a társas gazdaságokat is – a szerződésszám folyamatos csökkenése ellenére is nőtt a tőkeintlévőség, ami a magas deviza árfolyamnak tudható be.
- 2010 második negyedévében a lízing cégek mezőgazdasági tőkeintlévősége elérte a 107,1 milliárd forintot, ami emelkedést jelent 2010 első negyedévéhez viszonyítva, amikor a lízingállomány a különböző beruházást elősegítő támogatási programokhoz is kapcsoló-

dóan közel 103 milliárd forint volt (de továbbra sem éri el a 2009-es 111 milliárdos értéket.)

- Látható (**13. ábra**), hogy míg 2008-hoz képest 2009-ben nőtt a felvett hitel aránya (50%-ról 63%-ra) – ami elsősorban a beruházási támogatások emelkedésének köszönhető –, addig a pénzügyi és operatív lízingé valamelyest csökkent (49%-ról 36%-ra, illetve 0,26%-ról 0,09%-ra). 2010-ben a trend megfordult és újra bővülésnek indult a pénzügyi és operatív lízing részesedése a hitel pedig mérséklődik. 2010 második negyedévében a hitel aránya már csak 58,8%, a pénzügyi lízingé ellenben 40,8%-ra, az operatív lízing aránya pedig 0,27%-ra nőtt.

13. ábra

Lízingcégek mezőgazdasági tőkeintlévőségeinek alakulása

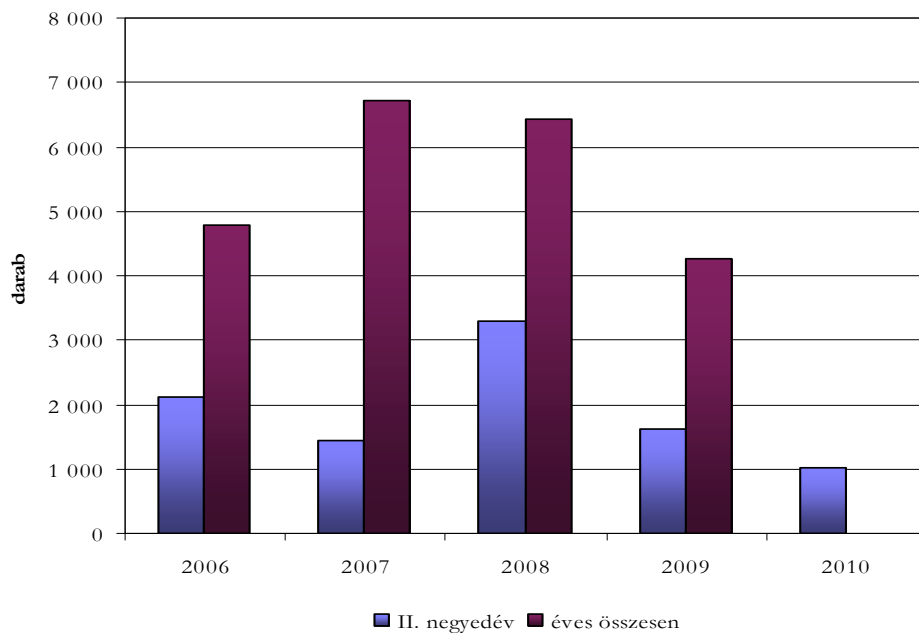
Forrás: Magyar Lízingszövetség

- A szerződésszám tekintetében az tapasztalható, hogy az évek során a negyedéves és az éves adatok is hullámzó értékeket mutattak (**14. ábra**). Az mindenesetre megállapítható, hogy éves szinten 2006, második negyedéves szinten pedig 2008 után folyamatosan

mérséklődik a kötések száma. Ha megnézzük a 2010 második negyedévre vonatkozó adatot (1027 db, ami az elmúlt évek legalacsonyabb értéke), akkor éves szinten is visszaesést prognosztizálhatunk 2009-hez képest.

A lízingscégek mezőgazdasági szerződészettségének évenkénti alakulása

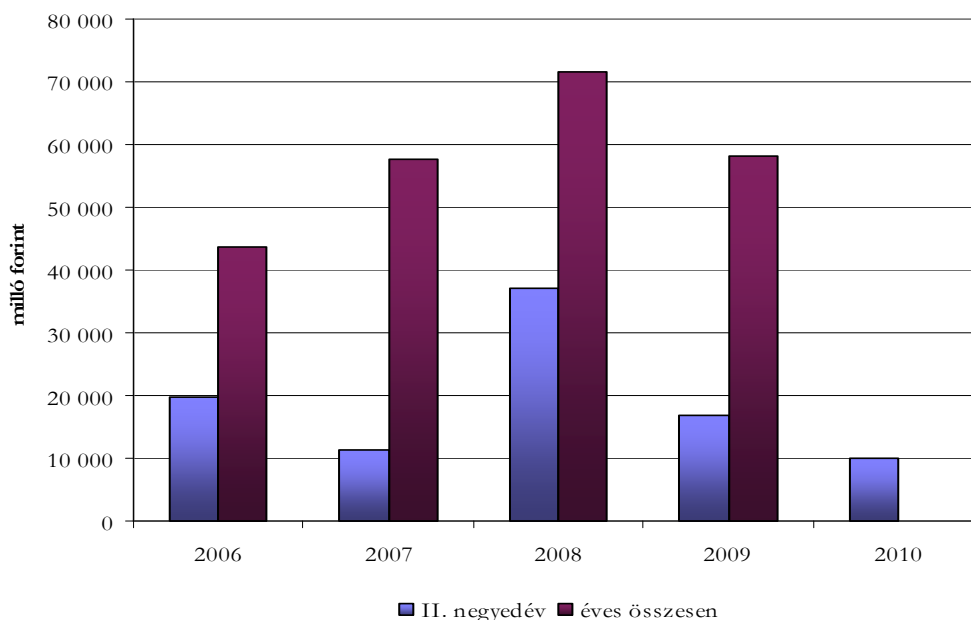

Forrás: Magyar Lízingszövetség

- A finanszírozott összeg negyedéves alakulását vizsgálva (**15. ábra**) megállapítható, hogy negyedik negyedéves alapon 2006 és 2008 között nőtt a finanszírozott összeg állománya, majd 2009-ben csökkenés tapasztalható, amely várhatóan 2010-ben is folytatódik majd.

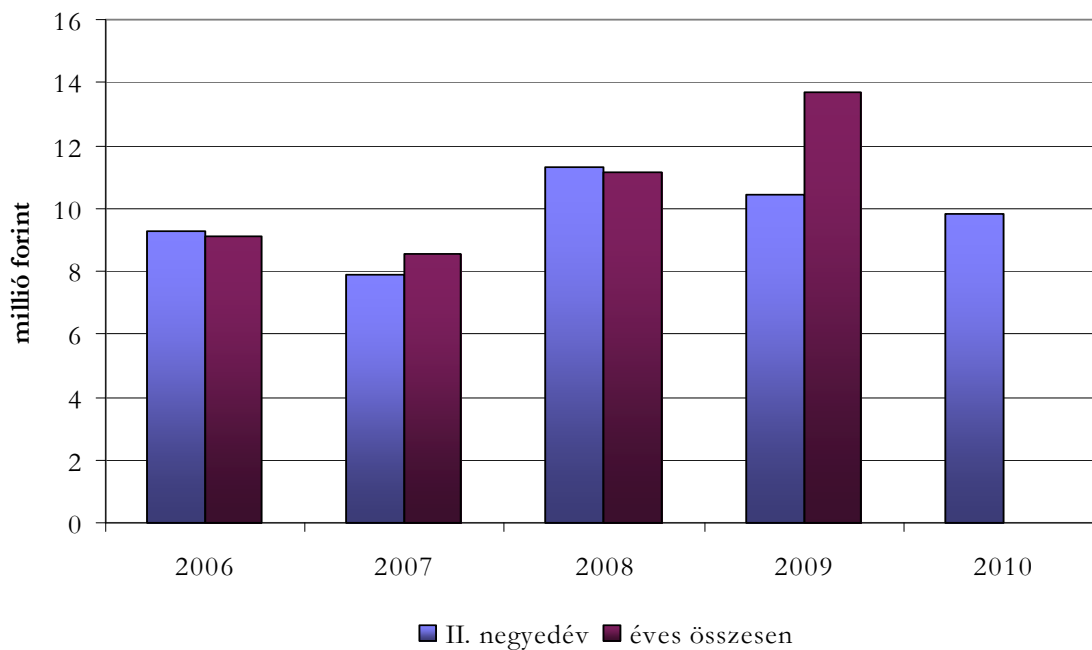
15. ábra

A lízingscégek mezőgazdasági finanszírozott összegének évenkénti alakulása

Forrás: Magyar Lízingszövetség

A lízingcégek mezőgazdasági egy szerződésre jutó finanszírozott összegének évenkénti alakulása

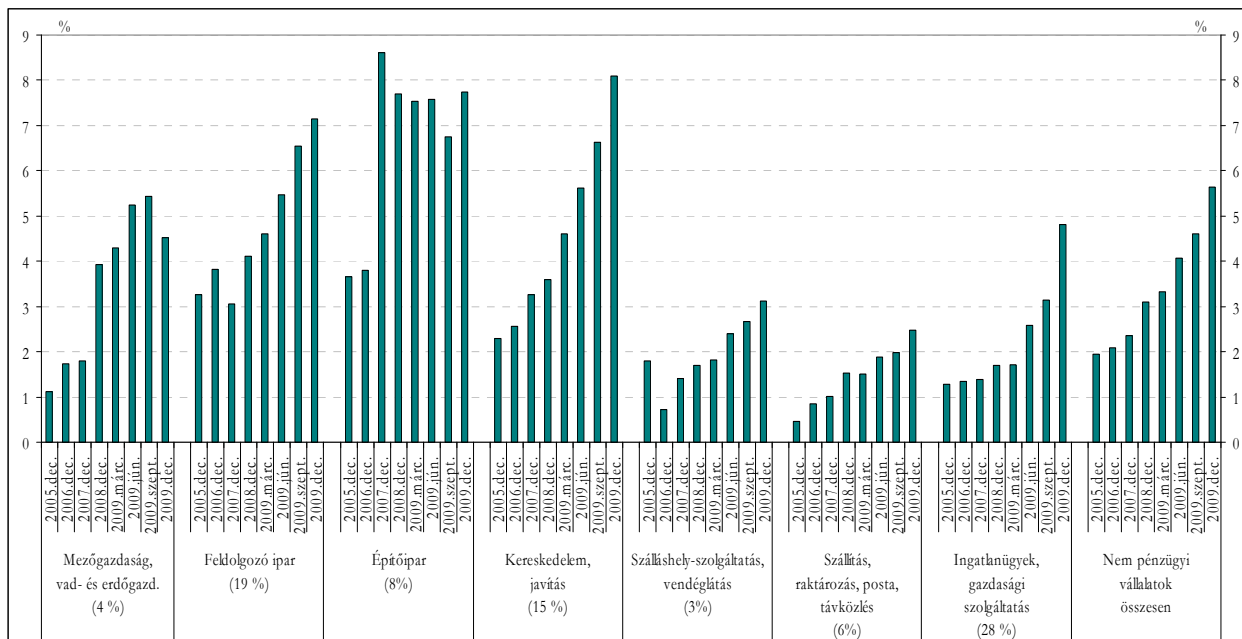
Forrás: Magyar Lízingszövetség

IX. EGYES ÁGAZATOK VÁLLALATI HITELÁLLOMÁNYÁNAK FEDEZETTSÉGE

- A hitelállomány fedezettsége egy adott ágazatban működő társas vállalkozások nem teljesítő hitelei miatt bekövetkezett értékvesztésre elhatárolt hányad. Minél nagyobb a mutató értéke, annál kockázatosabbak az adott ágazat hitelei. A mutató értékelésével képet kaphatunk egy adott ágazat pénzügyi stabilitásának helyzetéről, illetve annak tendenciájáról.
- Az ábrából (17. ábra) látszik, hogy a mezőgazdasági vállalkozások esetében (is) 2005 óta folyamatosan emelkedik a mutató értéke. A legjelentősebb változás a pénzügyi válság¹ következményeként 2008 után figyelhető meg. A 2008 év végi 3,9%-os érték 2009 júniusára 33%-kal 5,2%-ra nőtt. A változás dinamikáját tekintve megállapítható, hogy a 2007 decembere és 2008 vége közötti időszakban volt a leggyorsabb az emelkedés (több mint duplájára ugrott az érték). A csúcspontot 2009 szeptemberében érte el 5,4%-kal, majd decemberre lecsökkent 4,8%-ra.
- Összevetve a többi ágazattal, a mezőgazdaság jól teljesítő, megbízható adós még a válság idején is.

17. ábra

A bankrendszer vállalati hitelállományának értékvesztéssel való fedezettsége ágazatonként

Forrás: Magyar Nemzeti Bank, Pénzügyi Stabilitási Jelentés, 2010. április

¹ Az ágazat pénzügyi helyzete és stabilitása, valamint a pénzügyi válság közötti kapcsolatot széleskörűen tárja fel a Kemény et al által az AKI gondozásában megjelentett „A hazai mezőgazdaság finanszírozási csatornáit és a pénzügyi válság ezekre gyakorolt hatása” című tanulmánya.